

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio III. De procurationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

magis patebit. Patet etiam ex c. Licet 4. h. t. quod cæci, ad tales exactiones solvendas obligari non possint, uti nec pauperes, quos excusat inopia.

§. IV.

An, & quâ ratione Episcopi, aliiq; Prælati illis inferiores, possint collatas extraordinarias suis subditis imponere, vel ab illis exigere?

Prohibetur quidem his omnibus in c. Cum Apostolus 6. §. Prohibemus h. t. ne subditos suos exactionibus (extraordinariis) gravent; conceditur tamen etiam omnibus Episcopis, modò legitime electi, & confirmati sint, etiam si nondum sint consecrati, & qui majorem in subditos suos habent, ut à Clericis beneficiatis, & ab Ecclesiis sibi subiectis, subsidium, ut vocant, charitativum, sive auxilium moderatum, cum charitate, sæpius etiam exigere possint, (si causa manifesta, & rationabilis, dissolvendorum v. g. Episcopatus debitorum, consecrationis Episcopalis, fabricæ Ecclesiæ, belli avertendi, & c. necessitas, aut totius Ecclesiæ bonum subsit) ex rebus Ecclesiasticis solvendum; ita ut Episcopus quidem omnino illud remittere non possit, cum ex vi juris communis debeat, & ne in inius præ altero præjudicium, aut injustum gravamen cedat hæc exactio; neque tamen ad hoc solvendum cogi possit, qui vel nullum beneficium habent, vel redditus ex eo redè exiguos, ut vix congruam sustentationem exinde habeant, quamvis pingua patrimonialia habeant, cum eorum hoc onus sit, qui fructibus Ecclesiæ gaudent.

SECTIO III.

De procuracionibus.

§. I.

An, cur, & quomodo procuraciones sint præstandæ visitantibus Ecclesiis, & Clericis; & an etiam exigi, ac recipi possint in pecunia?

Procuracionum nomine hæc intelliguntur illæ expensæ, quæ præstari debent Prælati, quibus ex officio incumbit visitare Ecclesias, ita ut solvi hæc procuraciones debeant actu visitantibus Ecclesiis, vel Clericis c. Procuraciones. 23. h. t. ut ne ob defectum sustentationis, ex proprio solvendæ, intermittatur visitationis utilitas, & ut ne qui visitat, suis stipendiis visitare debeat. Debent autem hæc procuraciones visitationis tempore solvendæ, moderatæ esse, ita ut Ecclesiæ non graventur nimium, habitâ ratione facultatum illarum c. Sopita 14. c. procuracionis 23. & c. Cum nuper 25. h. t. Trident. sess. 24. cap. 3. De reformat. & communiter consistunt circa victualia, honestum scilicet cibum, & potum pro visitatore, ejusque moderato comitatu, ac pabulum pro equis præbendo, juxta receptam patriæ illius consuetudinem, & visitatoris conditionem, ita ut vecturæ etiam nonnunquam, sarcinas necessarias hinc inde transferentes, solvi debeant. Et quamvis olim pro procuracionibus talibus pecunia non poterit exigi ab invitis can. prolata 9. caus. 14. q. 1. c. Romana 1. §. Procuraciones h. t. in 6. neque esculenta, aut poculenta nisi

nisi in quantum in loco visitationis assumuntur, Notatio tamen, ob laborem conficiendorum v. g. decretorum, & multorum sæpe scribendorum, si aliunde justum salarium non habeat, plus aliquid etiam in pecunia exigendum conceditur: vix tamen multus usus videtur apud nos harum procurationum. Videatur *Trident. sess. 8. capite citatis.*

§. II.

Quibus Prælati, & quando, ac quâ ratione præstari debeant procuraciones?

ORdinariè procuraciones tales debentur non tantum Episcopis, & his Superioribus, sed etiam aliis inferioribus Prælati, qui jus visitandi habent, dum actu, & personaliter visitant; & Sedis etiam Apostolicæ Legatis, quamvis actu non visitent, sed occasione necessarii itineris per locum talem transeunt, aut in eo moram necessariam trahunt *c. procuraciones 23. h. t.* ita tamen, ut semper observari debeat, ne harum procuracionum occasione, nimium graventur Ecclesiæ, sicuti enim de necessariis vult talibus provideri Pontifex, ita neque Ecclesiis molestus esse cupit (& ob hanc fortassis causam hodie talium procuracionum, præsertim Legatis pendendarum, nulla amplius praxis est) & si visitatores officium suum in visitatione non faciunt, prædicationi, correctioni, & reformationi, &c. vacando, procuraciones tamen accipiunt, vult illos ad restitutionem esse obligatos illius, quod acceperunt, & ut tantundem adhuc addant Ecclesiæ impendendum, quam frustra gravaverunt.

§. III.

Quanam Ecclesiæ, vel loca Ecclesiastica, aut persona, & quomodo tenentur solvere procuraciones, vel non tenentur?

Ecclésiæ omnes, sive secularis sive sive regulares, etiam, que in iure te Episcopali existunt, monasteria, Collegia in Ecclesiis collegiatis ecclesiastica, &c. solvere debent Episcopo, vel alteri Vicario personaliter visitandi, vel Archiepiscopo etiam Provinciam ad litteras visitandi, procuraciones, nisi specialibus privilegiis exempta sint *c. Canon venerabilis 21. c. Sopita 14. c. Innocentius 24. h. t.* neque ullo unquam tempore, etiam immemoriali, contra tales procuraciones præscribi potest, in quibus tamen solvendis observanda est cautela, uti Tridentinum loquitur *sess. 24. cap. 3. De reformat.* ab hospitalibus, & ejusmodi piis fundacionibus, quamvis ab Episcopo visitari possint, nullæ tamen procuraciones exigi, & debent (ne quæ bona ad certos piis fundata sunt, ad alios usus expendantur) uti nec ab oratoribus privatis, aut à personis Ecclesiis, &c.

§. IV.

Alia quadam ad procuraciones pertinentia proponuntur, & respondentur?

Primò quidem non potest jure proprio rationis, ratione visitationis debita expressè, aut per pactum remitti ex toto, & in perpetuum ab Episcopo, &c.

animo ipsa visitatio remitti in perpetuum non potest, ita nec procuratio illi annexa; & quamvis possit hanc remittere pro ea semper vice, quâ visitat, cum favori pro se instituto cedere possit, non tamen venit renuntiatio procuracionis hujus sub nomine servitorum in genere remissionum. *cum venerabilis 21. h. t.* Secundo non debet augeri procuratio, quæ in fundatione Ecclesiæ alteri v. g. Ecclesiæ faciendæ, cum patroni consensu, imposita est, nisi ita notabiliter creverint facultates Ecclesiæ, ut absque magno gravamine major procuratio solvi possit. *quanto 16. h. t.* cum enim in tali casu nulla certa quantitas imposita sit, consequenter ea solvi debeat, quæ conveniens, & communis est, augetur autem hæc, si facultates illius Ecclesiæ augeantur, ergo. Tertio in multis casibus, ubi de procuracionibus præstandis, certi nihil statutum est, attendenda, & observanda est vicinarum civitatum consuetudo, prout sumitur ex *c. super eo 22. h. t.*

§. V.

De visitatione, ob quam debentur procuraciones.

Quæritur primò quinam jus visitandi habeant. *¶.* ad eos potissimum jus hoc pertinere, qui jurisdictionem ordinariam in Ecclesiis, vel Clericos obtinent, quales sunt Romanus Pontifex in totam Ecclesiam, Patriarchæ; Archiepiscopi; Legati Sedis Apostolicæ, in ordine ad Ecclesiasticos suæ Provinciæ; Episcopi; Archidiaconi; Decani; Capitula, Ecclesiarum Cathedralium, vacantis Sede; Abbates, Priores, & alij

Superiores regularium in ordine ad sibi subiectos subditos &c.

Quæritur secundò an Episcopus visitare etiam possit Ecclesias, aut personas Ecclesiasticas exemptas. *¶.* primò quoad Ecclesias, si sæculares illæ sint, visitari ab Episcopo posse, tanquam Sedis Apostolicæ delegato, uti Tridentinum illis concedit *Sess. 7. capite. 3. de reformat.* si regulares verò sint, in quorum monasterio observantia regularis vigeret, visitare quidem eos potest Episcopus, si curam animarum adjunctam habeant, circa ea, quæ ad curam animarum pertinent; si verò curam annexam non habeant, non possunt ab Episcopo visitari, etiamsi commendatæ essent, cum jus visitandi tales Ecclesias commendatas, quod à Tridentino Episcopis conceditur, de illis tantum Ecclesiis intelligendum sit, ubi regularis observantia non vigeret: multo minus visitari possunt ab Episcopis eæ regulares Ecclesiæ, quæ suorum ordinum capitibus subsunt. Circa personas verò Ecclesiasticas visitandas *¶.* secundò si sæculares sint, visitari posse, vel ordinariâ potestate, si curam animarum habeant, saltem quoad ea, quæ ad curam pertinent, vel potestate delegata, ut Sedis Apostolicæ delegatis, juxta Concilium *Trid. sess. 6. capite 3. de reformat.* Si verò regulares personæ sint, exemptæ quidem, extra claustra tamen viventes, visitari possunt ab Episcopo, ut Sedis Apostolicæ delegato, juxta Trident. loci cit. si verò intra claustra vivant, nec jurisdictioni, nec visitationi Episcopi ordinariè subsunt, prout iterum habetur ex *Trid. sess. 25. capite 20. de regula:* plura de his vide apud Auct. *Meis.*

vel

vel Fagnanum in c. grave 10. de offic. jud. ord. vel Kochier de jurisd. in exemptos, &c.

Queritur tertio quoties, & quo ordine, & modo facienda sit visitatio.

¶ 1. faciendam eam de jure antiquo c. conquerente 10. de off. ord. jud. & de jure novo Tridentini sess. 7. capite 8. de reform. singulis annis, vel saepius etiam, si necessitas, aut alia nova causa urserit ¶ 2. secundo ordinem & modum faciendae visitationis praescribit c. Romana 1. h. t.

in 6. ex quo c. etiam habetur, quod Archiepiscopus cogere quidem potest visitandos, ad veniendum, & faciendam veritatem, non tamen ad jurandum si inquisitio tantum sit generalis, quod etiam Laicos suae Provinciae non possit Archiepiscopus, quoad criminosa facta, matrimonia, & alia, quae forum Ecclesiasticum pertinent, consulatur & observetur consuetudo.

TITVLVS XL.

DE CONSECRATIONE ECCLESIAE VEL ALTARIS.

§. I.

A quo, quando, & qualiter consecrari possint Ecclesia, & an requiratur ad consecrationem Ecclesia dotatio?

Consecrari possunt Ecclesiae à solo Episcopo, & quidem proprio, vel cum proprii licentia, ab alieno *can. nemo 9. & can. nullus. 15. distinct. 1. de consecrat.* neque potest consecratio harum committi simplici sacerdoti, non Episcopo, cum consecratio Ecclesiarum sit actus ordinis Episcopalis. Possunt autem consecrari non tantum diebus dominicis, & festis sed quolibet alio die *c. Tua 2. h. t.* cum in his velut inanimatis consecrandis non requiratur tanta solemnitas, quanta requiritur ad consecrationem persona-

rum Ecclesiasticarum. Debet tamen consecrante Sacrificium Missae in ecclesia celebrari, saltem juxta consuetudinem, tamen, ut valide consecratur Ecclesia iam esse consecrata, licet consecratio celebraverit in ea. Consecratio non est, nisi prius ei de dote, quae componendo decimas, oblationes, aut alia conventiones sufficiat, pro luminibus, vestimentis sustentationem parochi & aliorum provisum, *c. cum sicut 8. h. t.* ad quod dote obligatur ex quasi contractu Episcopus, vel qui eam fecit consecrator, vel heredes illius, cum Fundator talis, vel pater, habeatur hujus Ecclesiae, vel non possit dotare, tenebitur ad dotem subministrandam Episcopus consecrator ex redditibus suis Ecclesiasticis, ita tamen ut ad hanc dotem nemo obligetur.